

jeziku Čuvaša, bibliografija i fotografije pjevačica, samo starijih pjevača i svirača — zaključuju ovu veoma vrijednu zbirku.

Jerko Bezić

Tiberiu Alexandru, Romanian Folk Music, Musical Publishing House, Bucharest 1980, 271 str.

Kako učiniti knjigu o rumunjskoj folklornoj glazbi (prevedenu na engleski jezik) jednako privlačnom literaturom širokog kruga čitalaca-nesručnjaka a istodobno zadržati njezin značaj pouzdanog izvora znanstvenih činjenica s područja etno-muzikologije? Najbolji mogući odgovor na to pitanje dao je Tiberiu Alexandru u koncepciji svoje knjige. Izbacivši mnoge stručne nazive u znanstvenim tumačenjima određene glazbenih pojava, povećao je razumljivost i dostupnost kvalitetnih informacija koje sadržava ta knjiga.

Prvo i najopsežnije poglavlje (koje će vjerojatno biti i najčitanije) posvećeno je običajnom folkloru. Pomoću opisâ običaja (kalendarskog) godišnjeg i životnog ciklusa Alexandru je vrlo vješto i iscrpno prikazao upotrebu vokalne i instrumentalne glazbe u društvenom kontekstu. Opisi uključuju sve bitne podatke za rekonstrukciju slike folklornog života, vokalno-instrumentalnog repertoara i instrumentarija. Iza tog poglavlja koje je na razini kompleksne informacije, autor posvećuje pojedina poglavlja posebnim područjima i pojavama folklorne glazbe kao što su pastirska glazba, doine (vrsta lirske pjesme slobodna oblika koja se temelji na improvizaciji), balade, plesovi i glazbala. Naglašeniji se muzikološki pristup primjećuje u poglavlju o osobinama samih pjesama i u poglavlju o metru, ritmu i melodiji. Završno poglavlje je kratak prikaz zbirki rumunjske folklorne glazbe u prošlosti i sadašnjosti. Nakon tako iscrpnog teksta (u opsegu od 126 stra-

nica) slijedi tridesetak izvršno odabranih ilustracija upotrebe pojedinih glazbala u funkciji, zatim fotografije manjeg broja običaja, nekoliko plesova, ikonografskih izvora o pojedinim glazbalima kao i fototsnimke prvih koreograma i notnih transkripcija u Rumunjskoj. Priložen je jedan crtež gajdi (s detaljima pojedinih dijelova) i dvije fotografije Constantina Brailoiua i Dumitru Capoianua, prvih istraživača Instituta za folklor. Posebnu vrijednost predstavlja priložena mala antologija notnih transkripcija glazbenih primjera na kojima se temelji tekst knjige (50 primjera). Uz transkripcije su u nastavku priloženi potpuni rumunjski tekstovi pjesama kao i njihovi engleski prijevodi. Slijede bilješke uz antologiju i bogata bibliografija objavljenih radova o rumunjskoj glazbi.

Zaključno se može reći da je ta knjiga relativno malog opsega, izvanredan primjer popularne etnomuzikološke publikacije koja pruža vrlo mnogo bitnih, raznovrsnih i brižljivo odabranih podataka čija je praktična korist višestruka.

Krešimir Galin

José Maceda, A Manual of a Field Music Research with Special Reference to Southeast Asia, University of the Philippines, Quezon City 1981, 84 str.

Pisanje priručnika za terensko istraživanje folklorne glazbe s posebnim obzirom na jugoistočnu Aziju bilo je potaknuto 1979. godine na dva znanstvena skupa koja je pripremio UNESCO: Seminar savjetodavnog komiteta za studije jugoistočnih azijskih kultura (Bangkok) i Sastanak stručnjaka za studij usmenih tradicija u Aziji (Kathmandu). Taj vrlo značajan zadatak izvršio je svjetski poznati filipinski kompozitor i znanstvenik José Maceda.

Kako je u središtu glazbenog istraživanja H. J. Macede ruralna glazba jugoistočne Azije, izuzete su iz ove publikacije glazbene tradicije

s Jave i Balijs, kao i slične tradicije koje njeguju dvorsku i gradsku gamelan glazbu u Tajlandu, Laosu, Kampučiji i Burmi. Osnovu za ovaj priručnik čine opsežnija autorova istraživanja glazbe plemena Magindanaan i Kalinga s Filipina i plemena Iban iz Sarawaka kao i plemena Modang iz istočnog Kalimantanana iz Indonezije.

Priručnik je podijeljen na četiri poglavlja koja obuhvaćaju bitnu problematiku terenskog istraživanja. Prvo poglavlje je općenitog karaktera jer zahvaća problemski istraživanje ruralne glazbe na cijelom području jugoistočne Azije. Tu nalazimo kritiku do sada objavljenih radova stranih istraživača i zahtjev da se popune praznine i nedostaci koje su ta djela pokazala. Autor označuje probleme koje treba rješavati i predlaže neke oblike rješenja. Drugo poglavlje obuhvaća probleme samog terenskog istraživanja. Mace-da obrađuje probleme opreme, pripreme za terenski rad, metode sakupljanja i snimanja podataka s terena. Zbog specifičnosti problema koji se pojavljuju na terenu u vezi s instrumentarijem i ansamblima, posebice se obrađuju ti problemi u slučaju sastava gongova, citri iz bambusa, drombulja, flauta kao i lutnji i usnih orgulja. Posebni podnaslovi su posvećeni vokalnoj glazbi, etnološkim podacima, ulozi glazbe u komunikaciji s duhovima i glazbi kao sastavnom dijelu rituala. Treće poglavlje obrađuje probleme katalogiziranja magnetofonskih vrpca, folklornih glazbala i terenskih podataka kao i fotografija. Posljednje poglavlje je posvećeno problemu glazbene transkripcije. Knjiga je opremljena bibliografijom i diskografijom kao i s nekoliko fotografija, crteža i oglednih transkripcija.

Ovo djelo predstavlja suvremeno pisane upute za sakupljanje građe. Bavi se praktičnim i teorijskim problemima na koje bi sakupljač nestručnjak mogao naići. Praktični cilj priručnika je jasan: potrebno je da se nakon određenog vremena sakupi građa uz pomoć različitih sa-

kupljača, da se prikupi gradivo koje će predstavljati cjelinu, upotrebljivu za analitičku i komparativnu obradu zbog jedinstvene standardizirane metode kojom će građa biti sakupljena.

Krešimir Galin

Stratigraphische Probleme der Volksmusik in den Karpaten und auf dem Balkan, Editor A. Elscheková, Veda Verlag der Slowakischen Akademie der Wissenschaften, Bratislava 1981, 304 str.

U zborniku su prvi put objavljeni etnomuzikološki radovi članova Potkomisije za folklornu glazbu Međunarodne komisije za istraživanje kulture Karpata, koja je osnovana u Bratislavi 1960. godine, a čiji su interesi usmjereni k istraživanju problema stratigrafije folklorne glazbe s područja Karpat i Balkana. Osim istraživanja slojevitosti folklorne glazbe pojedinih regija ovog kulturno kompleksnog i šarolikog područja, zadatak Potkomisije je utvrditi i izvanregionalne povezanosti te postaviti osnovne teze o podrijetlu i razvoju glazbenofolklornih slojeva ovog područja. Kako je svih petnaest priloga, objavljenih u ovom zborniku, nastalo šezdesetih godina većinom kao referati za prvo zasjedanje Potkomisije koje je održano u Bratislavi 1965. godine, tako oni prikazuju početne rezultate rada na problematici glazbenofolklorne stratigrafije navedenog područja. Raznovrsna glazbena građa i problemi u većini radova prikazani su uglavnom unutar zasebnih regionalnih i kulturnonacionalnih okvira, dok su interetnički odnosi i povezanosti tek naznačeni.

U zborniku su radovi grupirani u četiri tematska dijela. Prvi dio, naslovljen **Stilski slojevi i vrste pjesama**, započinje uvodnim člankom **Oskara Elscheka (Bratislava)** o temeljnim problemima folklornoglabene stratigrafije karpatskog i balkanskog područja, koje autor promatra unutar šireg srednjoevropskog